

Tutu ña ni ke'i San Pablo kua'an nda'a' ne ini xini Jesús, ne ndiee' ñuu Éfeso

Ti'vi' ra cha'an' ñia

¹ Yu'u nduu' Pablo, te Jesucristo ni tianu' yu'u te sania'á i ichi' a saa kuní Ndiosí. Te ti'vi' i cha'an' sakuu' ndo'ó, ne ndiee' ñuu' Éfeso, ne nduu' kuenta Cristo Jesús, ne xika' ndaku ichi' a. ² Na sañu'u' va yuva' e' Ndiosí xiin' xto'o e' Jesucristo ndo'ó. Te na taxí tu a ña maní' koo xiin' ndo'.

Sañu'u' Ndiosí yoo' xiin' sakuu' ña va'a ña nduu' kuenta Jesucristo

³ Ka'nu' va ña nduu' Ndiosí, yuva' xto'o e' Jesucristo. Suví a nduu' ña sañu'u' yoo' xiin' sakuu' nuu' ña va'a, ña yoo ndivi', xa'a' a ña nduu' e' kuenta Cristo. ⁴ Kuachí ndii ni nakaxin a yoo' xa'a' Cristo ndee kij' tia'an kua'a iin yivi' te kunduu e' nditia mji' a, te koo' ndee iin xa'a' ña tiin kuachí a yoo' nuu' a. ⁵ Te xa'a' a ña ndani a yoo' ndii, ni chituní a kuento ndee ña nuu' ña kunduu e' si'e a xa'a' ña ni xaa Jesucristo, sakan' ña xa sakan' ni ndoo nimá mji' a saa a. ⁶ Ni xaa a sakan', te saka'nu' ña'a' e' xa'a' a ña ndani ndatun' a yoo', te ni natiiin yoo' ña jaan' xa'a' a ña ni xaa si'e a, ña ndani a. ⁷ Xiin' ní' si'e a jaan' ni sandoó ndiká a yoo' nuu' ña ni kuní a kundo'o e' xa'a' kuachí e', te xiin' ña jaan' ni yoo' ka'nu' ini a xa'a' e', te ni xaa a sakan' xa'a' ña ndani va mji' a yoo'. ⁸ Te xa'a' a ña ndani xava'a a yoo' na ni natiiin e' sakuu' ña ndichi xiin' ña xini tuní. ⁹ Te xiin' ña jaan' ni nia'a Ndiosí nuu' e' ña ni yoo' si'e, ña ka'an xa'a' ña xa ni chituní a saa a xiin' Cristo. ¹⁰ Te saxinú Ndiosí ña ni chituní a jaan' sava ni kivi' ña ni kuní mji' a, te ndasaiin

a sakuu' ña yoo, te ka'ndia chuun' Cristo nuu' sakuu' ña jaan', naa' ña yoo ndivi' nduu' a uun naa' ña yoo iin yivi' nduu' a.

¹¹ Te xa'a' ña ni xaa Cristo tu ni nakaxin Ndiosí yoo' te natiin kua'a' e' ña va'a jaan' nda'a' Ndiosí, ña ni chituní mii' a ndee ña nuu', sakan' ña ña jaan' ndii, saxinú a sakuu' ña kuní a. ¹² Sakan' te natiin Ndiosí ña xaka'nu' xiin' nda'a' yoo', xi'na ka nda'a' ndu'u, ne ni ndiatu xi'na ña kixin Cristo. ¹³ Te sakan' tu ndo'ó, kii' ni xini so'o ndo' tu'un ndixa, ña nduu' tu'un va'a, ña ka'an xa'a' saa kaku e' nuu' kuachi e', te ni kandixa' ndo' a ndii, ni natiin ndo' Espiritu Santo naa nimá ndo' saa nii' ni taxi Ndiosí kuento a ña saa a. Te ña jaan' nduu' ndee naa sello ña nia'á ña kuenta Jesucristo nduu' ndo'. ¹⁴ Te naa ña jaan' nimá e', te kuni e' ña natiin xna'a e' sakuu' ña ni chituní Ndiosí taxi a nda'a' e' ndee kii' xaa kivi' ña sandoó ndiká xachi' a yoo', ne nduu' kuenta a, te koo e' xiin' a, te natiin a sakuu' ña ka'nu'.

Ka'an va Pablo xiin' Ndiosí xa'a' ne ini xini Jesús, ne ndiee' ñuu Éfeso

¹⁵ Te xa'a' a jaan' na, kii' ni xini tu i kuento ña ini va ndo' xini ndo' xto'o e' Jesús, te ndani tu ndo' sakuu' ne nduu' kuenta Ndiosí ndii, ¹⁶ xikuiín tu yu'u ña taxi i ña chindani a xa'a' ndo' kii' ka'an i xiin' a. ¹⁷ Te suvi a nduu' Ndiosí xto'o e' Jesucristo, te nduu' tu a yuva' e', ña ka'nu' koo' chukuu'. Te ka'an va i xiin' a ña na taxi a Espiritu a te chindiee' a ndo'ó ña kundichi ndo', te taxi tu a ña satuví nuu' ndo' te kundani va'a ka ndo' xa'a' a. ¹⁸ Te xikán tu i nuu' a ña sanatuún a nimá ndo' te kundani kaxi' ndo' xa'a' ña ndiatu' ini e', ña ni kana a yoo' natiin e' saa a. Te kundani tu ndo' xa'a' ña ndatun' va ña natiin ndo' nda'a' a, ña natiin' tu sakuu' ne nduu' kuenta a. ¹⁹ Te kundani kaxi' tu ndo' ña ña ndiee' ya'a nduu' ña ndiee' a, ña tiin' a

te chindiee' a yoo', ne iní xini Jesús. Te ña ndiee' jaan' tu ²⁰ ni tiin a kii' ni sanatiaku a Cristo, te ni chindu'u' ña'a' a nuu' tei ka'nu' nda'a' kua'a' a ndivi'. ²¹ Te kumi' a ndiee' nuu' sakuu' ña xa'ndia chuun' kuu' nuu', xiin' nuu' sakuu' ña kumi' ndiee', xiin' nuu' sakuu' ña kumi' ña ndiee', xiin' nuu' sakuu' xto'o. Te kumi' tu a chuun ka'nu' ka te sakan' sakuu' ña kumi' ndiee' iin yivi' vitin xiin' inga iin yivi' nuu' ku'un e'. ²² Te ni sanakua'a Ndiosí sakuu' ña yoo nda'a' Cristo, te ni sakuiso' chuun' ña'a' a ña nduu' ña jaan' xini' xa'a' ña va'a yoo', ne nduu' kuenta a. ²³ Te sakuu' yoo' nduu' ndee naa ñu'u' nde'i Cristo. Te yoo xinu e' xiin' ña ndiee' Cristo, sakan' ña ña jaan' nduu' ña saxinú sakuu' ña yoo.

2

Sakakú Ndiosí yoo' nuu' kuachi e' xiin' nda'a' Cristo kuiti'

¹ Te Ndiosí tu ni sanatiaku ndo'ó kii' ni nduu ndo' ndee naa ne xa ni xi'i nuu' a xa'a' a ña ni xka'ndia ndo' ña ndaku, te ni xaa ndo' kuachi, ² sakan' ña ni xika ndo' saa xika' ne nduu' kuenta iin yivi' yo'o', sakan' ña ni xika ndo' xaa' ndo' ña kuni' ña xa'ndia chuun' tein tachi'. Te ña jaan' xiko' ni'i' ne kändixa' Ndiosí. ³ Kii' sakan' ndii, sakuu' e' ni xika xaa' kuachi jaan', sakan' ña ni too tu iní e' xa'a' ña ndioo' iní mii' e', te ni xaa tu e' ña nia'a, ña ka'an nimá mii' e' xa'a', xiin' ña xanini kini e'. Te xa'a' a jaan' na ni nduu e' ndee naa sakuu' ne yivi', ne xi'é Ndiosí xini a. ⁴ Ndisu Ndiosí ndii, kuvita xava'a iní a xa'a' e', sakan' ña kua'a' xava'a ndani a yoo'. ⁵ Te sakan' na tee' ndee ndee naa ne ni xi'i ni nduu e' nuu' a xa'a' kuachi e' ndii, ni sanatiaku a yoo' nuu' a xiin' nda'a' Cristo. Ni sakakú a yoo' nuu' kuachi e' jaan' xa'a' a ña ndani mii' a yoo'. ⁶ Te ni sanatiaku a yoo' naa' ni xaa a xiin' Cristo Jesús, te ni chindiee a yoo' xiin' a ndivi' mii' ndu'u' a. ⁷ Te nia'a a nuu' ku'un e' ña kua'a' va ndani mii' a yoo', sakan' ña ni xaa a ña va'a jaan'

xiin' e' xa'a' ña ni xaa Cristo Jesús. ⁸ Kuachi ndii, xa'a' a ña ndani mii' Ndiosí yoo', na ni sakakú a yoo' nuu' kuachi e' xa'a' a ña ini e' xini e' Jesús. Sakan' ña küvi sakakú xiin' mii' mii' e', süu' jaan' ndii, Ndiosí xamaní' ña jaan' nuu' e'. ⁹ Te süu' xa'a' ña va'a ña xaa' e' sakakú a yoo', koto ka ka'an ninu yoo ka. ¹⁰ Kuachi ndii mii' Ndiosí nduu' ña ni xa'a' yoo', te xa'a' a ña iin ndaa' ni nanduü e' xiin' Cristo Jesús na ni ndasaxaa' a yoo' te saa e' ña va'a ña ni chituní a saa e' ndee ña nuu'.

Ndasa iin' Cristo sakuu' nuu' ne yivi', te kundiee mani' e'

¹¹ Xa'a' a jaan' na kuní a ña naka'an' ndo' ña xta'an' ndii, ni ka'an te judío ña te kōo' tuni iin' nduu' ndo'ó, te tuku', te mii' ra ndii, te yoo tuni iin' nduu' ra, sakan' na kuii' kuenta Ndiosí nduu' ra kachi ra, ndisu te yivi' kuiti' ni xa'a' tuni jaan' iin' ra. ¹² Te kii' sakan' ndii, ni nduu' ndo' kuenta Cristo, te ni nduu' tu ndo' ne kuenta Ndiosí ndee naa ne Israel. Te ni yoo siin' ndo' nuu' sakuu' ña ni chituní Ndiosí, xiin' nuu' ña ni ndoo a kuento a xiin' ndu. Te ni yoo ña ndiatu' ini ndo' xa'a', te ni ndee xini tu ndo' Ndiosí ndixa kii' sakan'. ¹³ Ndisu vitin, xa'a' a ña nduu' ndo' kuenta Cristo Jesús ndii, tee' ndee xika' ni yoo ndo' nuu' a saa' ndii, yatin yoo ndo' nuu' a vitin xa'a' a ña ni xitia níi' a kii' ni xi'i a nuu' krusin xa'a' kuachi e'.

¹⁴ Kuachi ndii ni tandiee mani' Cristo ndu'u, ne judío, xiin' ndo'ó, ne tuku', sakan' na iin ndaa' ni ndasanduü a yoo' xa'a' a ña ni sandoñu'u' a ña ndasi' ta'an' e', ña ni nduu' ndee naa nama, ña ni ta'nu ma'in' tein e'. ¹⁵ Te xa'a' a ña ni xi'i a nuu' krusin ndii, ni sandoñu'u' a tu'un ndei' Ndiosí xiin' ña ka'an chuun' ña jaan'. Te sakan' ni ndasaiin a ndu'u, ne judío, xiin' ndo'ó, ne tuku', te kundüü e' iin ti'vi xaa', te kundiee mani' e'. ¹⁶ Te xiin' ña ni xi'i a nuu' krusin jaan' ni ndasaiin a yoo', te ni nakoó uvi saa' ti'vi e' xiin' Ndiosí ña mani' ni xaa a. Te xiin' ña jaan' tu ni

sandoñu'u' a ña ndasi' ta'an' e'. ¹⁷ Sakan' ña ni kixin Cristo Jesús iin yivi', te ni ka'an ndoso' a tu'un va'a, ña ka'an saa kundiee mani' e' xiin' Ndiosí, nuu' ndo'ó, ne tuku', ne ni yoo xika' nuu' Ndiosí, xiin' nuu' ndu'u, ne judío, ne ni yoo yatín nuu' a. ¹⁸ Sakan' na xa'a' ña ni xaa Cristo kuvi naxaa sakuu' e' nuu' yuva' e' Ndiosí xiin' iin ndaa' Espíritu Santo.

¹⁹ Sakan' na kuii' ndo'ó ndii, süu' ne tuku' ka nduu' ndo', ni ndee ndüu' ka tu ndo' ne ndiva'a. Süu' jaan' ndii kuenta Ndiosí nduu' tu ndo' xiin' ndu. Te nduu' tu ndo' ne vi'e Ndiosí xiin' ndu. ²⁰ Te ndo'ó ndii, ni xikuita ndo' nuu' ña ni sania'á te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a, xiin' ña sania'á te ni ka'an tiakú tu'un Ndiosí. Te mii' Jesucristo nduu' ndee naa yuu' ña kua'an xiki' vi'e. ²¹ Sakan' te ku'un ta'an' va'a xa'a' vi'e jaan', te kaa va'a a ndee xinu a, te kunduu a yukun' su'un kuenta xto'o e' Jesús. ²² Te sakan' tu ndo'ó, xa'a' a ña ini ndo' xini ndo' a ndii, kua'an kaa ndo' te kunduu tu ndo' yukun' Ndiosí mii' ndu'u' Espíritu a.

3

Ka'an Pablo xa'a' tu'un va'a ña ka'an ndoso' ra nuu' ne tuku'

¹ Xa'a' a ña ka'an ndoso' yu'u, te nduu' Pablo, tu'un va'a xa'a' Cristo Jesús jaan' nuu' ndo'ó, ne tuku', na naá i vi'e kaa. ² Xa ni xini so'o ndo' ña Ndiosí ni sakuiso' chuun' yu'u te kundani ndo' ña kundani mii' a ndo'ó. ³ Sakan' ña xiin' ña satuví ni nia'a Ndiosí yu'u ña ni yoo si'e xa'a' mii' a, naa xa ni ke'i i sie ña jaan' nuu' ndo'. ⁴ Te kii' ka'vi te yivi' ña jaan' nuu' ndo', te kuvi kundani ndo' ña kundani ndi'i yu'u ña ni yoo si'e ña ka'an xa'a' Cristo. ⁵ Nu'u' ni kixin ndii, ni sakuni' Ndiosí ña jaan' nuu' ne yivi'. Ndisu vitin ndii, xa ni sakuni' Espíritu Santo ña jaan' nuu' te ni nakaxin Ndiosí, naa kuu' te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a xiin' te ni ka'an tiakú tu'un a. ⁶ Te ña ni yoo si'e jaan' ndii, ña yo'o' nduu' a: ña xiin' tu'un va'a ndii, natiin' inga' ndo'ó, ne tuku',

xiin' ndu'u, ne judío, ña va'a ña kumi' Ndiosí xa'a' yoo', te nanduu' tu ndo' iin ndaa' ti'vi xiin' ndu, te natiin' tu ndo' ña taxi' Ndiosí kuento a xa'a'. Te sakuu' ña jaan' natiin' ndo' xa'a' ña iní ndo' xini ndo' Cristo Jesús. ⁷ Sakan' ña Ndiosí nduu' ña ni samani' yu'u ña nduu' i te xachuun' xa'a' tu'un va'a jaan' xa'a' a ña ndani mii' a yu'u, te ni xaa a ña jaan' xiin' i xiin' ña ndiee' a. ⁸ Te yu'u ndii, tee' ndee koo' te nduu' xachi' i tein sakuu' ne nduu' kuenta Ndiosí, ndisu ni samani' a yu'u chuun yo'o' te ka'an ndoso' i tu'un va'a xa'a' Cristo nuu' ne tuku', te ndee iin ne yivi' kivi kundani sakuu' ña va'a ña xamani' Cristo yoo'. ⁹ Te ni taxi tu a chuun jaan' nuu' i te sanakuachi' i nuu' ne yivi' ña ni chituní Ndiosí saa a ndee ña nuu', ña ni yoo si'e ndee xta'an' iin yivi'. Te mii' a ni xa'a sakuu' ña yoo. ¹⁰ Ni chituní Ndiosí sakan', te vitin ndii, xiin' nda'a' ne nduu' kuenta a kivi kuni sakuu' ña xa'ndia chuun' kuu' nuu', xiin' ña kumi' ndiee' ña yoo ndivi', ña kua'a' nuu' ña ndichi Ndiosí. ¹¹ Te vitin ni saxinú a ña jaan' saa nii' ni chituní mii' a ndee kij' tia'an kua'a' iin yivi' xiin' ña ni xaa Cristo Jesús, ña nduu' xto'o e'. ¹² Te xa'a' ña ni xaa a jaan' ndii, kivi iní e' te kuyatin e' nuu' Ndiosí xa'a' a ña iní e' xini e' Cristo. ¹³ Xa'a' a jaan' na kuii' ka'an nda'vi i xiin' ndo' ña nuu nimá ndo' ña naá i vi'e kaa xa'a' a ña ka'an ndoso' i tu'un va'a, sakan' ña xa'a' ña va'a mii' ndo' ndo'o' i ña jaan'.

Ka'an Pablo xiin' Ndiosí xa'a' ne ndikún ichi' Jesús, ne ndiee' ñuu Éfeso

¹⁴ Xa'a' a jaan' na xikuiín xiti' i nuu' Ndiosí, yuva' xto'o e' Jesucristo, te ka'an i xiin' a. ¹⁵ Te ña jaan' nduu' yuva' nuu' ña ndiee' ndivi' xiin' nuu' yoo', ne ndiee' ñu'u' iin yivi'. ¹⁶ Te xa'a' a ña kumi' a ña vika' ndatun' ndii, ka'an nda'vi i xiin' a ña taxi a ña ndiee' iní nimá ndo' xiin' nda'a' Espiritu a, ¹⁷ te kunaan Cristo nimá ndo' xa'a' a ña iní ndo'

xini ña'a' ndo', te na kunduu ña ndani a ndo'ó ndee naa tjo'o itun', te kunduu tu a xa'ndu kivi' ñuu ndo'. ¹⁸ Te xiin' ña jaan' tu kivi kundani ndo'ó xiin' sakuu' inga ne nduu' kuenta Ndiosí ña ya'a ndiká ña ndani Cristo yoo', xiin' ña ya'a nani' ña ndani a yoo' jaan', xiin' ña ya'a kunu ña ndani a yoo' jaan', xiin' ña sukun ya'a ña ndani a yoo' jaan', ¹⁹ te kundani ndo' ña ndani ya'a Cristo yoo', te chie ya'a ka ña ndani ña jaan' yoo' te sakan' ña kivi kundani e', sakan' te kivi xaa ndo' kunduu ndo' ne yoo xinu saa kuní mií' Ndiosí.

²⁰ Te Ndiosí jaan' ndii, ndiee' koo' chukuu' a, te kivi saa a kua'a' ya'a ka te sakan' ña kivi kakan e' nuu' a, te kivi saa kua'a' xava'a ka tu a te sakan' ña kivi tuu e' xa'a' ña xachuun' ña ndiee' a xiin' nimá e'. ²¹ Te ña jaan' na natiiin ndee ndi'i' ni kivi' ña tiin' ka'nu' ña'a' ne yivi' xa'a' yoo', ne nduu' kuenta a, te na natiiin tu a ña tiin' ka'nu' xa'a' ña ni xaa Cristo. Sakan' na kunduu a.

4

Nduiin' e' xaa' Espíritu Santo

¹ Yu'u, te naá vi'e kaa xa'a' a ña xaa' i chuun nuu' xto'o e' Jesús ndii, ka'án nda'vi i xiin' ndo' ña kaka naa xika' va'a ndo' saa kuní a kaka ndo' xa'a' a ña ni kana Ndiosí ndo'ó te kunduu ndo' kuenta a. ² Te kii' xika' ndo' sakan' ndii, nda'vi kuu nimá ndo', te maso tu kuu ndo', te kuie tu koo ini ndo', te kundieni tu ndo' kuní ta'an' ndo' xiin' ña ndani ta'an' ndo' jaan'. ³ Te saa va ndo' ña nduxa', te kundiee ti'vi ndo' saa Espíritu Santo xiin' ña ndiee' mani' ndo'. ⁴ Sakan' ña iin ndaa' ti'vi kuu' e' vitin, te iin ndaa' tu Espíritu Santo yoo nimá e', te ni kana tu Ndiosí yoo' te natiiin e' iin ndaa' nuu' ña kundiatu ini e' xa'a'. ⁵ Te yoo iin ndaa' kuiti' tu xto'o e'. Te yoo tu iin ndaa' kuiti' ña ndixa' ña kandixa' e'. Te yoo tu iin ndaa' ña chichi' e' kuenta Jesús. ⁶ Te yoo tu iin ndaa' Ndiosí, te ña jaan' nduu' yuva'

sakuu' e'. Te ña jaan' xa'ndia chuun' nuu' sakuu' yoo', te suvi tu a xaa' sakan' te xaa' e' chuun nuu' a, te naá tu a nimá sakuu' e'.

⁷ Te i'in e' ni natiin nda'a' Cristo iin ña chuun va saa kuní mii' a. ⁸ Sakan' na yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii:

Kii' ni kaa a mii' sukun va ndivi' ndii,

kua'a' va te tiín ni naka a,

te ni taxi a ña va'a nda'a' ne yivi'.

Sakan' yoso' a. ⁹ Te kii' ka'án ña yoso' jaan' ña ni kaa a ndii, kuni kachi a ña ña nuu' ndii, ni nuu a te ni kixin a ndee ndienü ka nuu' ñu'u' iin yivi'. ¹⁰ Sakan' na kuii' ña ni nuu ndienü jaan' ndii, suvi tu a nduu' ña ni ndaa ndee mii'

sukun va ndivi', te ka'ndia chuun' ndi'i a iin kanii' ndivi' xiin' iin yivi'. ¹¹ Te xa mii' Cristo ni taxi ña chuun va sava e' ña nduu' e' ne tianü' a sania'á ichi' a, te sava e' nduu' ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí, te sava tuku e' nduu' ne ka'án ndoso' tu'un va'a nuu' ne yivi', te sava tuku e' nduu' ne xito' ne ndikún ichi' Jesús, te sava tuku e' nduu' ne sania'á tu'un a. ¹² Sakan' xaa' a te sakoo' tu'va a yoo', ne nduu' kuenta a, te kuvi saa va'a sakuu' e' chuun nuu' a, sakan' te kua'nu ka yoo', ne nduu' ndee naa ñu'u' nde'i a, nuu' ichi' a, ¹³ ndee naxaa e' ña iin ndaa' kunduu e' xiin' ña ini e' xini e' si'e Ndiosí, xiin' ña kuní xna'a' ña'a' e'. Te naxaa tu e' kunduu e' ne xa ni xa'nu xinü xachi' nuu' ichi' a ndee naa mii' Cristo. ¹⁴ Te küü ka e' ndee naa ne kuachi' kuali', ne tia'an kujxa ini. Sakan' te kundikun e' yo'o' ni jaan' sakuu' nuu' ña xini xa'an', ña sania'á te saka, te saxio' ra yoo' xiin' ña maña, te ndasanduu' ra a ndee naa ña ndixa. ¹⁵ Süu' jaan' ndii kuní a ña kundikun e' ña ndixa ndani ta'an' e', te kua'nu e' ndee naxaa e' küü e' ndee naa kuu' Cristo. Te ña jaan' nduu' ndee naa xini' e'. ¹⁶ Te ña jaan' xiko' ni'i' yoo', ne nduu' ndee naa ñu'u' nde'i a, naa xaa' xini' e' ña xiko' ni'i' a ñu'u' nde'i e', ña ñu'u' ta'an' a xiin'

tuchi, te iin ndaa' nduu' a, te chindiee' ta'an' a nuu' i'in chuun ña yoo nuu' i'in a. Te sakan' tu xaa' Cristo xiin' yoo' te kua'nu e' xiin' ña ndani ta'an' e'.

Na kaka e' saq kuni Jesús xiin' kivi' ñuu xaa'

¹⁷ Ña jaan' na kuii' ka'an ndiee' i xiin' ndo' xiin' ndiee' xto'o e' ña kaka ka ndo' saq xika' inga ne tuku', ne xanini saka, ¹⁸ te yoo iin yavi tu ña xini tuni ña, te xika' yoo ña nuu' kivi' ñuu ña kuni Ndiosí taxi a, kuachi ndii yoo sa'vi ini ña xa'a' a ña ni xaxii ña nimá ña. ¹⁹ Te koo' ka ña ka'an' nuu' ña, te ni sanakua'a xiin' mii' ña nuu' ña kini kuu' ña xiin' iin' ña, sakan' ña ka'an ndiee' va nimá ña saq ña sakuu' nuu' ña xe'na'. ²⁰ Ndisu ndo'ó ndii, koo' ña jaan' ni sakuaan ndo' saq ndo' kii' ni xini so'o ndo' xa'a' Cristo, ²¹ naa' ndixa xna'a ni xini so'o ndo' ña ka'an xa'a' a, te ni kundani ndo' saq nii' nakuitá ña ndixa xa'a' a jaan'. ²² Sakan' na kuii' kuni a ña nakoo ndo' kivi' ñuu yata' ndo', te tava' xachi' ndo' saq ni kuu ndo' saa', sakan' ña ni sativi' ña jaan' nimá ndo', te ni xini xa'an' ña jaan' ndo'ó xiin' ña ndioo' kini ini ndo'. ²³ Te taxi ndo' ña nama Ndiosí ña xanini ndo' ²⁴ te ndasandu u a ndo'ó ne yivi' xaa', te kuu ndo' ndee naa kuu' mii' a, te kundu u ndo' ne xachuun' ndaku nuu' ña ndixa, te kundu u tu ndo' nditia a.

²⁵ Te ña jaan' na kuii' nakoo ndo' tun vixi, te ka'an ndaku xiin' ta'an' i'in ndo', sakan' ña iin ndaa' nduu' e'. ²⁶ Naa' nasa' xiin' ta'an' ndo' ndii, saa ndo' kuachi. Te ndiätu' ndo' ndee keta vi' ñu'u te nakoo ndo' ña mani' xiin' ta'an' ndo', ²⁷ ni ndee taxi tu ndo' ña keta va'a ña ndiva'a xiin' ndo'. ²⁸ Te ne ni xakuina' ndii, na sakuina' ka ña. Süu' jaan' ndii na sachuun' ndaku ña xiin' nda'a' ña, te kuvi ki'in ña xu'un' te chindiee' ña ne nda'vi kuu'. ²⁹ Te ka'an ndo' ndee iin ña kini, süu' jaan' ndii ña va'a ka'an ndo' saq kivi' te kua'nu ka ne xini so'o ña jaan' nuu' ichi' Jesús. Te kii' saq ndo' ña jaan' ndii, chindiee' ndo' ne

jaan'. ³⁰ Te säkusuchi' ndo' iní Espíritu Santo, kuächí ndii ña jaan' nduu' ndee naa iin sello ña ni natíin e', ña nia'á ña nduu' e' kuenta Ndiosí, te kaku xna'a e' kii' xaa kivi' ña kixín Cristo. ³¹ Te na nakoo ndo' sakuu' ña ñu'u' ka'ni' nimá ndo', xiin' ña nasaá' ndo', xiin' ña kui'e ndo', xiin' ña ti'e' yu'u' ndo', xiin' ña kani'a' ndo' xa'a' ne yivi', xiin' sakuu' nuu' ña nia'a ndo'. ³² Süü' jaan' ndii va'a ka ndasun koo iní ndo', te kuvita tu iní ndo', te sakan' tu koo ka'nu' iní ndo' kuní ta'an' ndo' saa nii' yoo ka'nu' iní Ndiosí xa'a' kuächí e' xa'a' ña ni xaa Cristo.

5

Na kaka e' saq kuní Ndiosí kaka e'

¹ Ña jaan' na kuu' kuu' ndo' saa nii' kuu' Ndiosí xa'a' a ña si'e a, ne ndani va a, nduu' ndo'. ² Te kundani ndo' ne yivi' saq nii' ndani Cristo yoo', sakan' na ni sanakua'a xiin' mii' a, te ni xi'i' a xa'a' e' ndee naa iin ña nasoko' ña xavixín' va nuu' Ndiosí.

³ Sakan' na kuu' tein ndo'ó ndii, na koo' ndee iin ne kumi' musa, ni ndee iin nuu' ña xe'na' naa ña jaan', ni ndee ne ndioo' iní va xa'a' ña'a. Sakan' ña ne nduu' kuenta Ndiosí ndii, xäta'an saa nia ña jaan'. ⁴ Te ni ndee xäta'an tu ka'an kiní ndo', xiin' ña ka'an saka ndo', xiin' ña ka'an ndo' siki ka'an. Te sakuu' ña jaan' vä'a saa yoo', ne nduu' kuenta Ndiosí, süü' jaan' ndii va'a ka taxi e' ña chindani a. ⁵ Kuächí ndii kuní a kundani ndo' ña ndee iin ne kumi' musa, uun ne xaa' ña xe'na', uun ne ndioo' iní va xa'a' ña'a inga ne yivi', ne nduu' ndee naa ne xaka'nu' ndiosí saka ndii, ni'i' nia ña kundiee nia mii' xa'ndia chuun' Cristo xiin' Ndiosí. ⁶ Xa'a' jaan' na täxi' ndo' ña kuní xa'an' ndee iin ne yivi' ndo'ó xiin' ña maña. Kuächí ndii sando'o' Ndiosí ne so'o jaan'. ⁷ Ña jaan' na kuu' saa ndo'ó ña xaa' ne jaan'.

⁸ Sakan' ña nuu' ni kixin ndii, ni xika iin' yavi ndo' iin yivi'. Ndisu vitin ndii ñu'u xto'o e' tuun nuu' ndo' te xika' ndo'. Xa'a' a jaan' na kuní a ña kaka va'a ndo' ndee naa xika' ne yoo ña tuun nuu' jaan'. ⁹ Sakan' ña ne yoo ña tuun nuu' xika' ndii, va'a kuu' nja, te xachuun' ndaku nja, te iin ndaa' tu nimá nja, ¹⁰ sakan' ña nuu' sakuu' ña xaa' nja xika' nduku' nja ña xakuatia' xto'o e'. ¹¹ Te saa ndo' ña kuasa' kuní, ña xaa' ne xika' iin yavi jaan', süu' jaan' ndii kuxioo ndo' nuu' a, ¹² sakan' ña ndee kuchani e' ka'an e' xa'a' ña xaa' si'e ne jaan'. ¹³ Ndisu sakuu' ña yoo si'e natuvi xaa' ña tuun, sakan' ña ña tuun jaan' ndii, sakuu' ña'a sanatuví a, ¹⁴ naa ka'an ne yivi' ndii:

Ndoto nuu' yo'ó, te kixin,
te ndokoó un' tein ne nduu' ndee naa ne xa ni xi'i,
te sayi'é Cristo nimá un'.
Kachi nja.

Taxi e' ña sakuu' Ndiosí nimá e' xiin' Espíritu Santo

¹⁵ Ña jaan' na kuii' koto xiin' mii' va ndo' saa xika' ndo', te kaka ndo' naa xika' ne sa'ví ini. Süu' jaan' ndii kaka ndo' naa xika' ne chuun va xika' ndaku. ¹⁶ Te i'in ichi' kua'an ndii, ña va'a saa ndo', sakan' ña kivi' vitin ndii, yoo va ña nja'a. ¹⁷ Ña jaan' na kuii' kunduú ndo' ne küu' kaxi'. Süu' jaan' ndii saa ndo' ña nduxa' ña kundani ndo' ndee ña kuní xto'o e'. ¹⁸ Te kö'o ndo' vino ndee xiní ndo', sakan' ña sativi' xiin' mii' ndo', süu' jaan' ndii taxi ndo' ña sakuu' Ndiosí nimá ndo' xiin' Espíritu Santo. ¹⁹ Te ka'an xiin' ta'an ndo' xiin' yaa Ndiosí ña yoso' nuu' tutu a, xiin' yaa ña xaka'nu' ña'a' e', xiin' yaa ña saka'an Espíritu nimá e'. Te kata ndo' yaa jaan' xaka'nu' ndo' xto'o e' Jesús xiin' nimá ndo'. ²⁰ Te xiin' ndiee' xto'o e' Jesucristo taxi ndo' ña chindani yuva' e' Ndiosí xa'a' sakuu' ña ndo'o' ndo'.

Ka'an Pablo saq kuní a kundiee i'in ne tunda'a'

21 Te xa'a' a ña tiin' ka'nu' ndo' Cristo ndii, kaka nuu nuu' ta'an' ndo' xiin' iin kanii' nimá ndo'. 22 Ña'a', ña' yoo ii' ndii, kuní a ña kaka nuu a' nuu' ii' a' saa nii' xaa' a' xiin' xto'o e' Cristo. 23 Sakan' ña ii' a' jaan' nduu' ndee naa xini' a', ndee naa nduu' Cristo xini' sakuu' yoo', ne nduu' kuenta a, ne nduu' ndee naa ñu'u' nde'i a. Te suvi tu a nduu' ña sakakú yoo'. 24 Saa nii' xika' nuu' yoo', ne nduu' kuenta Jesucristo, nuu' a ndii, nii' sakan' tu kuní a ña kaka nuu ña'a' nuu' ii' a' nuu' sakuu' ña kuní a.

25 Te ndo'ó, te yoo ña' si'i ndii, kundani ña'a' ndo' saa nii' ndani Cristo sakuu' yoo', ne nduu' kuenta a, te ni sanakua'a xiin' mii' a, te ni xi'i a xa'a' e' 26 te kunduu e' nditia Ndiosi' kuiti'. Te ni ndasandoo tu a yoo' xiin' tikui ni xaa tu'un a. 27 Ni xaa a sakan' te sanakua'a a yoo, ne nduu' kuenta a, nuu' mii' a, te ndatun' xava'a koo e'. Te nimá e' ndii, koo' ndee sie ma'á ña ke'i nuu' a, te ni ndee koo' tu ña kuti'vi nuu' a, te ni ndee koo' tu ndee iin nuu' ña vā'a nuu' a. Süu' jaan' ndii nditia mii' a kuiti' kunduu e', te koo' ndee sie ma'á ña ke'i nimá e'. 28 Sakan' tu, te yoo ña' si'i ndii, kuní a kundani ña'a' ra ndee naa ndani ra ñu'u' nde'i mii' ra. Kuachi ndii iin te ndani ña' si'i ndii, ndani tu ra mii' ra. 29 Sakan' ña ndee iin te yivi' ndasi' ñu'u' nde'i mii' ra. Süu' jaan' ndii kuie xamani' xiin' mii' ra, te kuie tu xito' xiin' mii' ra saa nii' xito' Cristo sakuu' yoo', ne nduu' kuenta a. 30 Sakan' ña kuenta ñu'u' nde'i a nduu' e' xa'a' a ña nduu' e' ndee naa kuñu a xiin' iki' a. 31 "Xa'a' a jaan' na nakoo tiaa yuva' si'i ra, te nduun ra xiin' ña' si'i' ra, te uvi saa' nja ndii, iin ndaa' nanduu nja." 32 Ña kaa' ndii, iin nuu' ña vixi xava'a nduu' a, ndisu nakata' yu'u a xiin' ña ndo'o' Cristo xiin' yoo', ne nduu' kuenta a. 33 Ndee saa kaní ndii, kuní a ña kundani i'in ndo'ó, ña' si'i ndo' saa nii' ndani xiin' mii' mii' ndo', te ña'a' ndii, kuní a ña koto ka'nu' a' ii' a'.

6

Ka'án Pablo saa kuní a kuu yuva' si'i xiin' si'e nia, te si'e jaan' xiin' yuva' si'i' nia

¹ Ne kuachi', kandi'xa' ndo' yu'u' yuva' si'i' ndo' naa kuní xto'o e', sakan' ña ña jaan' nduu' ña xata'an nuu' Ndiosí. ² Tu'un ndei' nuu' ña ni taxí Ndiosí nuu' e' kii' ni ndoo a kuento a xiin' e' ka'án ndii: “Koto ka'nu' ndo' yuva' si'i' ndo' ³ te natiiin ndo' ña mani' koo xiin' ndo', te nakaa tu kivi' ñuu ndo' nuu' ñu'u' iin yivi'”, kachi a.

⁴ Te ndo'ó, yuva' si'i' ndii, sãna'sá' ndo' si'e ndo', süu' jaan' ndii sania'á ndo' nia, te kondia yu'u' tu ña'a' ndo' saa kuní xto'o e' Jesús.

Yo'o' ka'án Pablo xa'a' ne ni ke'vi xachuun' xiin' xa'a' xto'o nia

⁵ Te ndo'ó, ne xiko' ni'i' iin xto'o ndii, kandi'xa' ndo' sakuu' ña ka'án ne nduu' xto'o ndo' iin yivi' yo'o' xiin' ndo'. Te koto ka'nu' yi'vi ña'a' ndo', te kaka nuu' ndo' nuu' nia xiin' iin ndaa' nimá ndo' saa nii' xika' nuu' ndo' nuu' Cristo. ⁶ Te süu' kandi'xa' ña'a' ndo' kii' ita' nia xito' kuiti' nia ndo'ó te ndoo va'a ndo' nuu' nia, süu' jaan' ndii kaka nuu' ndo' nuu' nia ndee naa nuu' Cristo xika' nuu' ndo' xiin' iin kanii' nimá ndo' saa kuní Ndiosí. ⁷ Te kaka nuu' sini ndo' nuu' ne jaan' ndee naa nuu' xto'o e' Cristo xika' nuu' ndo'. Saa ndo' kuenta ña süu' nuu' ne yivi' kuiti' xika' nuu' ndo'. ⁸ Sakan' ña xa xiní ndo' ña i'in e' natiiin ña va'a saa xto'o e' Cristo naá kivi' xa'a' ña va'a ña ni xaa e', naa' ne xiko' ni'i' iin xto'o nduu' e' uun naa' ne xika' ndiká nduu' e'. ⁹ Te ndo'ó, ne nduu' xto'o ne jaan' ndii, iin kachi kuu' va'a ndo' xiin' nia, te vikuiin ndo' ña sayi'vi ña'a' ndo', sakan' ña xa xiní ndo' ña iin ndaa' xto'o ndo', ña ndu'u' ndivi' nduu' tu xto'o ne jaan'. Te ña jaan' ndii, iin kachi kuu' a xiin' sakuu' ne yivi'.

Nakui'nu e' sakuu' ña taxi' Ndiosí te kasi a yoo' nuu' ña ndiva'a

¹⁰ Ñani ta'an' i, ndee vitin te ndee nuu' ku'un e' ndii, nduku' ndo' ndiee' ndo' nuu' ña ndiee' xava'a ña taxi' xto'o e'. ¹¹ Te nakui'nu ndo' sakuu' ña taxi' Ndiosí te kasi a ndo'ó nuu' ña ndiva'a, te kuvi kuíta ni'i ndo' kii' xamaña ña jaan' ndo'ó. ¹² Sakan' ña süu' xiin' ne yivi' iin yivi' kunta'an' e', süu' jaan' ndii xiin' ña ndiva'a, xiin' ña xa'ndia chuun', xiin' ña kumi' ndiee' xa'ndia chuun' nuu' ñu'u' iin yivi', mii' iin yavi yo'o' vitin, xiin' ña ndiee' kua'a' tachí' kini, ña xika' nuu' viko', kunta'an' e. ¹³ Xa'a' jaan' na nakui'nu ki'i' ndo' sakuu' ndachuun' ña taxi' Ndiosí te kasi a ndo'ó nuu' ña ndiva'a jaan' kii' xaa kivi' kini ña kunta'an' ndo' xiin' a. Te kii' ndi'i ña kunta'an' ndo' jaan' ndii, kusa' ita' ni'i' ka ndo' nuu' ichi' Ndiosí. ¹⁴ Ña jaan' na kuii' kuíta ni'i' ndo' ichi' a. Ña nduu' ña ndixa xa'a' Ndiosí ndii, tiin ndo' a ndee naa iin' ña ki'i' toko' ndo'. Te ña xachuun' ndaku ndii, tiin ndo' a ndee naa ña kasi tia'ni' ndo'. ¹⁵ Te ña yoo tu'va ndo' te ka'an ndoso' ndo' xa'a' tu'un va'a saa ndiee' mani' e' xiin' Ndiosí ndii, tiin ndo' a ndee naa ndixan' ki'i' ndo'. ¹⁶ Te siin' tuku' ndii, ña ini' ndo' xini ndo' Ndiosí tiin ndo' ndee naa kaa ña tiasi xiin' mii' ndo', te kuvi nda'va ndo' sakuu' kuxi natin, tun' xatia ña ndiva'a nuu' ndo'. ¹⁷ Te ña ni sakakú Jesús ndo'ó nuu' kuachi' ndo' ndii, tiin ndo' a ndee naa ti'e' ña kasi xini' ndo'. Te tu'un Ndiosí ndii, tiin tu' ndo' a ndee naa ichi' ña taxi' Espíritu Santo nda'a' ndo'. ¹⁸ Ka'an ndo' xiin' Ndiosí saa kivi', te sakuu' nuu' saa ka'an e' xiin' a ndii, ka'an nda'vi ndo' xiin' a xiin' ña ndiee' Espíritu Santo, te ko'o tu'va tu' ndo' xiin' ña jaan', te nako'o ndo' ña xikán ndo' nuu' a xa'a' sakuu' ne nduu' kuenta a. ¹⁹ Te ka'an tu' ndo' xiin' Ndiosí xa'a' yu'u ña taxi' a tu'un a nuu' i, te ka'an i xiin' ña ndieni nuu' ne yivi' kii' sakuni' i nia ña yoo si'e xa'a' tu'un va'a, ña ka'an xa'a' Jesús. ²⁰ Te yu'u nduu' te

ndiso' chuun' xa'a' tu'un va'a jaan', sakan' na tiin i xiin' karena naa i vi'e kaa. Ka'an va ndo' xiin' Ndiosi xa'a' i te kuvi ka'an i xiin' ña ndieni nuu' ne yivi' saa kuní Ndiosi ka'an i.

Cha'an' so'o' ndi'i'

²¹ Tíquico, ñani maní' e', iin te xika' nuu' ndaku nuu' xto'o' e' ndii, xaa ra mii' ndiee' ndo', te ka'an ndi'i ra xiin' ndo' xa'a' i te kuni ndo' saa ndu'u' i. ²² Ti'vi' ña'a' i xa'a' ña kaa', te sakuni' ra ndo'ó saa ndiee' ndu, te sandieni ra nimá ndo'. ²³ Na taxi na yuva' e' Ndiosi xiin' xto'o' e' Jesucristo ña maní' koo xiin' sakuu' ndo'ó, te sakan' tu ne ta'an' e', te na taxi tu a ña kundani ta'an' ndo' xiin' ña ini ndo' xini ña'a' ndo'. ²⁴ Te na sañu'u' na tu Ndiosi sakuu' ne ndani xto'o' e' Jesucristo xiin' iin kanii' nimá nja. Sakan' na kunduu a.

El Nuevo Testamento en el Mixteco de Ayutla
Mixtec, Ayutla: El Nuevo Testamento en el Mixteco de Ayutla New
Testament

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ayutla Mixtec

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun
2022

7e4f3497-fb83-5234-ac91-e00e1d534904